

Diarienummer: DO 2025/4125
Handling: 2025.44606

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

DO:s yttrande över Sveriges internationella adoptionsverksamhet – lärdomar och vägen framåt (SOU 2025:61)

Diskrimineringsombudsmannens (DO) yttrande är avgränsat till de frågor som berör DO:s uppdrag. DO har givet detta inga synpunkter på de specifika förslag som utredningen lägger fram.

DO välkomnar emellertid utredningen om att klargöra förekomsten av eventuella oegentligheter inom Sveriges internationella adoptionsverksamhet. DO ser att insatser för att synliggöra och att vidta åtgärder för att göra upp med historiska övergrepp inom adoptionsområdet för att individer ska ges möjlighet till upprättelse framstår som mycket viktiga. Det kan utgöra en grund för kompensatoriska åtgärder och ger förutsättningar för individer som utsatts för oegentligheter i samband med adoption att få upprättelse.

DO vill framhålla betydelsen av att i den fortsatta beredningen av utredningens förslag genomföra samråd och dialog med berörda. Detta särskilt avseende förslaget att det ska finnas en möjlighet till adoption om barnet är släkt med sökanden eller sökandens adoptivbarn eller om det med hänsyn till det personliga förhållandet mellan sökanden och barnet finns särskild anledning till adoption. Vidare anser DO att det inte är tydligt i utredningen hur förslaget kommer att påverka barn som blir till genom så kallat surrogatarrangemang/värdgraviditet utomlands då exempelvis reglerna om närståendeadoption inte är tillämpliga. DO vill därför understryka vikten av att säkerställa dessa barns rättigheter i den fortsatta beredningen av förslaget.

Avslutningsvis vill DO framföra att det är centralt att se till att åtgärderna verkligen bidrar till att förhindra upprepning, att möjliggöra försoning och att säkerställa att de individer som har utsatts för oegentligheter inom Sveriges internationella adoptionsverksamhet får tillgång till upprättelse.

Beslut i detta ärende har fattats av diskrimineringsombudsman Lars Arrhenius efter föredragning av utredare Ulrika Bertilsson. I den slutliga handläggningen har också experten Tarik Qureshi, strategiska rådgivaren Anna Ericsson och enhetschefen Cecilia Narby deltagit.

Lars Arrhenius